

Ossian Larsén 70 år

Denna hyllning är något försenad, eftersom högtidsdagen inföll den 18 februari 1970. Men det hade varit värre att låta den gå obemärkt förbi. Ossian Larsén är nämligen en av Sveriges ledande entomologer.

Efter studentexamen 1919 började han sina studier i biologiska ämnen vid Lunds Universitet och fängslades redan från början av entomologin. Han disputerade 1938 på avhandlingen »Untersuchungen über den Geschlechtsapparat der aquatilen Wanzen» (Op. Ent., Suppl. I), ett numera klassiskt arbete.

Efter magisterexamen 1926 blev Larsén läroverkslärare, utnämndes till lektor i Halmstad 1940, men återbördades till Lund som lektor vid Katedralskolan 1943. Följande år blev han docent i entomologi vid Lunds Universitet och 1962 fick han professors namn. Under sina mer än 40 år som lärare släppte han aldrig kontakten med primärforskningen.

Större delen av sin vetenskapliga verksamhet har Larsén ägnat åt Hemiptera, särskilt de vattenlevande formerna, men det har skett på ett synnerligen mångsidigt sätt. Han har mindre intresserat sig för systematiken än för djurens anatomi, men beskrivningen av olika organsystem har aldrig blivit självändamål utan alltid tolkats som ett uttryck för deras funktion.

Den stora doktorsavhandlingen är typisk för hans arbetssätt. För sju olika arter vattenhemipterer beskriver han ytterst noga och med förträffliga bilder genitalorganens byggnad hos bägge könen, men på detta följer omedelbart, för varje art, en ingående skildring av organens funktion vid parningen. Särskilda kapitel ägnas dessutom åt jämförande anatomi och funktion, liksom åt vad vi nu skulle kalla jämförande etologi.

Flera andra organsystem har noggrant undersökts av Larsén. Småningom har han kommit att alltmer ägna sitt intresse åt insekternas lokomotion och den särdeles invecklade apparat av muskler och skleriter som möjliggör derasställförflyttning, både på land, i vatten och i luften. Han har därvid utvidgat föremålen för sina observationer till andra insektordningar, isynnerhet Coleoptera. Det grundläggande arbetet framför andra är »On the morphology and function of the locomotor organs of the Gyrinidae and other Coleoptera» (Op. Ent., Suppl. XXX, 1966).

Som dissektor är Larsén oöverträffad. En betydande konsumtion av cigarrcigarretter har inte fått honom att darra på handen inför den minsta insekt — ju mindre desto bättre. Då han en gång erbjöds att som dissektionsobjekt ge sig på en Dytiscus, avvisade han djuret med förakt: »Det är som att skära i en gris». Hans förmåga att tredimensionellt rita av skleriter och muskler är också enastående. I själva verket är han Nordens främste insektanatom och har få jämnlikar på andra håll i världen.

Inom Entomologiska Sällskapet i Lund har han varit en av de trognaste. Han invaldes i styrelsen redan 1923, var sekreterare 1926—27 och har alltsedan 1936 — i 35 år! — fungerat som vice ordförande.

Ossian Larsén har en ovanlig förmåga att sprida trivsel omkring sig. Han är oerhört lätt att samarbeta med, inte på grund av eftergivenhet och allmän snällhet, utan därför att han är fullkomligt saklig, fri från prestige och personlig fåfänga. Om han råkar träffa människor av motsatt slag — och diagnosen ställer han mycket snabbt — utlöser deras beteende bara ett roat småleende från hans sida. En förlåtande humor är hans kännemärke.

Vi önskar Ossian Larsén fortsatt glädje i forskningen. Någon avmattning har ännu inte kunnat iakttas.

Carl H. Lindroth